

SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Gonsiori t. 4. Kõnetr. 700. Postkast 70. © Tellimise hind: aasta peale 500 marka, kuu peale 50 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga kesknädal.

VI. aastakäik.

Kesknädalal, 4. veebruaril 1925. a.

VI. aastakäik.

Sportline kaitsemaleva.

Spordi eesmärk on lodevast massinimesest tahuda terastatud teguinimest. — Saavutused kodumaakaitse alal on ülimad rekordid.

Meie oleme alati võidelnud selle eest, et sport ei ole ainult keha kultuur, vaid on üldiselt indiviidi kasvataja ja niihästi tema füüsilist kui ka psüühilist saavutusvõimet arendav tegur. On tarvis võistlust ja võitlust, pettumusi ja õnnestumusi, kaotusi ja võite, et lodevast massinimesest terastatud ja tahtejõulist teguinimest tahuda. Sport on ses mõttes elukool, ta viib indiviidi üle kaotuste mõruduse ja võitude joovastuse teatud üleolotundeni, seesmise vabaduseni, mis ei olene enam juhuslikkudest muljetest, vaid püüab hinnata nähtusi sotsiaalses ulatuses.

Kui meie nõuame sportlist viimistlust, siis ei sünni see mitte seepärast, et meie sportlist saavutust kui seesugust eriväärtusena hindame, ei — meie hindame tema taga seisvat indiviidi, tasakaalustatud, kontsentreeritud loovat tahtejõudu. Täna püstitab see rekordi spordi alal, kuid homme võib olla juba mõnel praktilisel alal.

Ei ole üldist, kõigi rahvastele ühist kultuuri. On rida rahvuslisi kultuure, tõusvaid ja langevaid. Sportlane, kui teatud rahvuslase kultuuri tasapinna produkt, on orgaaniliselt seotud temaga. Juhuslikkudest meeleoludest vabana, hindava, haarava pilguga suudab ta olusid vaadelda ja hädahoite hinnata, mis tema ja ühes temaga teda kandva kultuuri iseolemist

Kalevi kaitsemaleva laskeharjutustel sõjakooli laskeplatsil.

ähvardavad. Ta on seesmiselt sunnitud seda kultuuri kaitsma. Kas pruugib näiteid tuua ajaloost või ümbrusest? Just praegu relvastab end meie sportlaskond, nagu tegi ta seda viis aastat tagasi, nagu tegid seda kõik ta arvatud eelkäijad ajaloos, rüütlid, roomlased ja helleenid, kui ähvardas nende kodumaad ja kultuuri hädaoht. Olgu tervitatud spordi suur ja ülev aade!

Meie teame, et meil leidub ka mõningaid sportlasi, kes ei poolda meie väiteid, kes püüavad sporti eraldada üldisest elu ringloooksust, eksklusiivset olemist talle luua ja pilbastel hoida. Kuid uskuge, need ei ole ei suured sportlased, ei ole üldse teguinimesed, need on mannetud manekeenid, kes spordist kuj ka tööst esimesel tuulepuhangul kui kõlkad eemale lendavad. Õnneks ei ole nende arv suur meil ja mida vähemaks ta sportlaskonnas jääb, seda parem. Klumberg, Lossmann, Pütsep, Villemson, Tammer, Lass, Kaarmann ja sajad teised on moodustanud külg-külje kõrval sportlase kaitsemaleva. Kuulgu seda kõik sportlased, kes on seni veel kõhklendud ja ei ole kodumaa kaitsemalevasse astunud. Kodumaakaitse, see on eksam, mis määrab sportlase küpsuse ja väärtuse. Saa-

vutused sel alal on kõigist ülimad rekordid.

Miks koondub sportlaskond erikaitsemalevasse? Sportlaskond ei taha ennast eraldada üldisest kaitsemalevast mitte mõne korporatiivse loosungi pärast, vaid orgaanilise ühtekuuluvuse tõttu, mis neid ühendatult suuremate saavutusteni viib, nagu näitas Kalevi maleva meie vabussõjas. See ei ole hooplemine, kui tõendada, et sportlane ka kodumaakaitse võib enam saavutada, kui harilik, sportliselt ettevalmistamatu kodanik, ja seega teatud määral eeskujuks võib olla.

Ning lõpuks ei tegutse sportlane kaitsemaleva täielikult eraldatud üksusena üldisest kaitsemalevast, vaid ikka selle osana ja allub selle üldkorraldustele. Ainult seesmises elus ja arenemises käib ta oma iseloomule kohasemate nõuete järel.

Üldise kodumaakaitse ideaalina kujutame meie endile ainult arvukat kogu liidetud sportlasi kaitsemalevaid.

Eesmärk on seega sportlaste kontingenti niivõrd laiendada, et see võiks terve kodumaakaitse oma õlgadele võtta. Tõmmaku selleks kõik spordisõbrad kaasa!

Kalevi kaitsemaleva kerge-kuulipilduja rühm harjutustel.

Eesti esivõistlused käsipallis.**Sport Kalevit korvpallis löönud.**

27. jaan. algasid esimest korda meil korraldatavad Eesti esivõistlused käsipallis, millest osa võtab 8 seltsi 21 mees- ja 3 naiskonnaga, nende seas mõned ka provintsi. Võistlused peetakse Tallinna NMKÜ-u võimlas ja korraldatakse nii korv- kui võrkpallis kahes klassis punkti-süsteemis, sealjuures korvpalli 1. kl. kahekordse kohtamisega. Ka on käsipallis kindel klassifikatsioon, mille tõttu 1. kl. korvpallis võivad esineda ainult Sport, NMKÜ ja Kalev, kuna võrkpallis neile lisaks tulevad veel Flora ja Tall. Võitleja. Sealjuures jäi 1. kl. aast-aastalt 2. kl. meistri ülevõimisele, kui võitjal seltsil juba 1. kl. meeskonda ei ole.

Möödunud nädala jooksul peeti juba 6 võistlust, kuna nende üldarv tõuseb 45-ni. Peetud võistlused andsid järgneva pildi: Võrkpalli 1. kl. kohtasid Floora — NMKÜ. Esimene neist näitas võrdlemisi nõrka mängu, mis talle tugeva kaotuse tõi 3 : 15 ja 4 : 15 mitte just briljantse NMKÜ mängu juures. Edaspidiseks eduks tuleks Flooral tingimata tõstjate reas muudatusi ette võtta.

Võrkpalli 2. kl. mängisid esimesena Kalev — NMKÜ-ga, kusjuures viimane ainult 5-e mehega mängis. Tagajärjeks oli Kalevi domineeriva mängu juures ka ta suur võit 15 : 4 ja 15 : 5. Sport — Võitleja kohtamises samas klassis näitas Sport kena mängu ja võitis 15 : 9 ja 15 : 6.

Naisvõrkpallis oli ägedaloomuline heitlemine Kalev — Spordi vahel. Spordi tugevatele väljalöökidele vastas Kalev korraliku kohavõtmisega, mis tõi talle 1. game'i napi võidu 15 : 13, ja kuna Sport 2. game'i lõpetas õige kiirelt oma kasuks 15 : 7, tõusis ärevus haripunkti kolmanda otsustava game'iga, mille võitis Kalev külmaverelisema mängu juures 15 : 9, mis ka ta üldvõitjaks tõi. Punktide seis 37 : 37.

Korvpalli 2. kl. võitis toorevõitu mängu juures Sport Võitlejat 29 : 9 (11 : 4).

Kulminatsioonile tõusis võistluste ärevus Kalev — Sport'i suurkohtamises korvpalli 1. kl. Initsiatiivi haaras oma kätte 1. min. Kalev Vainlo sisseviskest, mille Sport tasuda suutis alles 4. min. Edasi jäks mäng kõige tasavägisemalt Sport'i 1. punktilisel vedamisel, kusjuures sagedasi kokkupõrkeid vahekohtumikud tihhti ülearuste karistuslöökidest andmistega jahutasid. Sport'i paremus seisis ja suuremas korvide tabavuses. Poolaeg andis 12 : 11 Sport'ile. Teine poolaeg jätkus samas tasakaalus ja kruvis järk-järgult pinevuse õige kõrgele. Sport'i kaitse näitas ennassalgavat mängu ja paremtormaja Karro oli sagedasel viskel, kuid pealeviskestest tõi Sport'ile punkte ainult umb. 50%. Kalev'il puudus tugevam side oma vasaktormaja Kirsipuuga, kelle sagedast vabaolekut viskeks Kalev ei suutnud täieliselt kasutada. Mängu lõpuks rauges Kalevi vastupanu ja andis võistluse lõpuliku võidu Sport'ile 25 : 17. Võislus ise oli pinevam seni Eestis nähtutest ja teda võis pidada õige heaklassiliseks.

—glä.

Ungari kiri.**Talispordi esivõistlused Budapestis.****Pöörane võitlus Ungari jäähockey võistlustel. — Osavõtjate seas eestlane Lepp ja soomlane Kelin.**

(E. Spordilehe Ungari kaastööliselt.)

Budapest, 30. jaan. Samal ajal kui Eesti talispordilased unistavad veerevast jääpallist või kiirusutamise ja suusatamise mõnust, saavad Ungari talispordilased neid soovide hõlpsalt täita. Juba kahe nädala ümber on Budapestis iga päev 3—10° C. külma. Seni on meil Budapestis olnud juba 34 liuvälja päeva!

Neid häid talipäevi kasutades korraldas Ungari uisutajate ühing (BKE) oma jääväljal 24. ja 25. jaan. Ungari esivõistlused kiir- ja iluuisutamises ja jäähockeyes.

Kiirusutamise esivõistlused võitis kõigis kolmes kavas olnud maas Eötvös Zoltan aegadega 500 mt. 53,4; 1500 mt. 2,47 ja 5000 mt. 10,07,8.

Iluuisutamises tuli meistriks meestest Jaross Pal (iluuisutuse naisilmameistri Szabo mees) ja naistest Toth Gitta.

Jäähockey esivõistlustest võttis osa 4 meeskonda: Saksast Leipzigi S. C. ja Ungarist BKE, BBTE ja MAC. Juba algusest töötasid võistlused kujuneda kõvaks, kuna BKE-l oli tänavu viimast aastat kaitseda krahv Csaky auhind.

Tsükli kõige põnevamaks kujunes Leipzigi S. C. ja BBTE vaheline kohtamine. Viimases meeskonnas mängisid kaasa soomlane H. Kelin (Soomme jalgpalli internatsionaal) ja eestlane E. Lepp (end. Tall. jääpalliklubi mängija), kes Ungari lehtede tõendusel meeskonna väljapaistvamateks meesteks.

BBTE mängu kohta Leipzigi meeskonna vastu kirjutab Budapesti Nemzeti Sport järgmist: „Csaky auhinna seiskord oli sel minutil järgmine, et parema väravatesisuga Leipzigi S. C. võis võita auhinna BKE-lt. Kui sakslased BBTE oleks võitnud 2:0 või 4:1, oleks auhind Ungari mitmekordselt jäähockey meistrit BKE-lt kaduma läinud. BBTE meeskond, kellega läinud aastal vaevalt arvestati, mängis suures vormis ja oma väikese kao-

tusega muretses BKE-le parema väravate vahekorra.

BBTE algab kõva pealetungiga, mis lõpeb korneriga. 7. minutil murrab soomlane Kelin LSC kaitses hiiglasammudega läbi ja lööb pealtvaatajate kisa ja müra saatel 1:0. Kuid edasi 15. ja 17. minutil lööb sakslaste suurus dr. Schomburg 1:1 ja 1:2 ja 20. minutil Hagens 1:3. BBTE algab uut pealetungi, mida vaheldamisi juhivad Kelin ja Lepp. 25. min. õnnestub Kelinil lüüa 2:3. Poolaja viimasel minutil lööb Lepp värava, mida aga kohtunik ei kinnita.

Teise poolaja algul saab Kelin kõva löögi vastu nina, mille tõttu järgneb 10. min. katkestus. Mängu jätkamisel avavad sakslased oma pealetungi rea toorusaega, sakslaste võit tõuseb juba 6:2 peale. Kelin mängib aga neljast kaitsjast läbi ja lööb pealtvaatajate vilede, pasunate, trampimise ja kisa saatel 6:3. LSC asub uuesti kõvale pealetungile, mis BBTE mängijate seas tihedalt ohvreid nõuab. Kelin saab hockeykeppiga vastu kõri, teine BBTE mees saab nii tugevalt vastu kätt, et käeluu murdub. Kolmas BBTE mees lüüakse jalust maha ja kui vahekohtunik — kuulus Ungari tennismees dr. Kehrling lõpuvile annab, on BBTE meeskonnast ainult üks mängija väljal — Lepp, kes ime läbi vigastuseta pääsis. Mäng lõppes 6:3 sakslaste heaks. Selle mängu läbi tuli aga meistriks mitte Saksa, vaid Ungari BKE meeskond.

Tagajärjed: 1) BKE 5 punkti, väravad 13:4; 2) Leipzigi S. C. 5 p., väravad 18:7; 3) BBTE.

Kahjuks peab nende võistluste kohta juure lisama, et spordi siht on kehakultuuri arendamine ja mitte üksikste peksmine keppidega, kus võistlevad pooled iga hinna eest läikivaid auhindu soovivad omada. Ei ole liialdus, kui nende võistluste väravate arvule 15—20 haavatut juure lisada. Iseäranis osavad vastase reast väljalöömise peale olid leipziglased.

E. L.

Paddock ja Murchison tulevad oma ilmareisil ka Eesti?

Kuna Austraalia spordiliit Paddockile ja Murchisonile stardiluba Austraalias pole annud, läheb sprinterite ilmareis nüüd otsekohe Jaapani. Seal viibitakse kuni maini. Siis minnakse Filippiinide pealinna Manilasse, kust otse Euroopasse tullakse. Euroopas võistleksid nad Greekas, Saksamaal, Soomes, Rootsis, Norras, Daanis, Inglismaal ja Prantsusmaal. Kuna reis Saksast Soome, kas raudteed mööda või aurikul, jikka läbi Tallinna sünnib, on võimalik, et vastavate sammude astumisel ka ilmakeelused Tallinnas stardiks. Huvi tõstmiseks meie kergejõustiku võistluste vastu, oleks see suure tähtsusega sündmus. 21. juunil võistlevad ameeriklased Bochumis Houbeni vastu, nii et nende läbisõit Tallinnast võiks vast juuni viimastel päevadel olla.

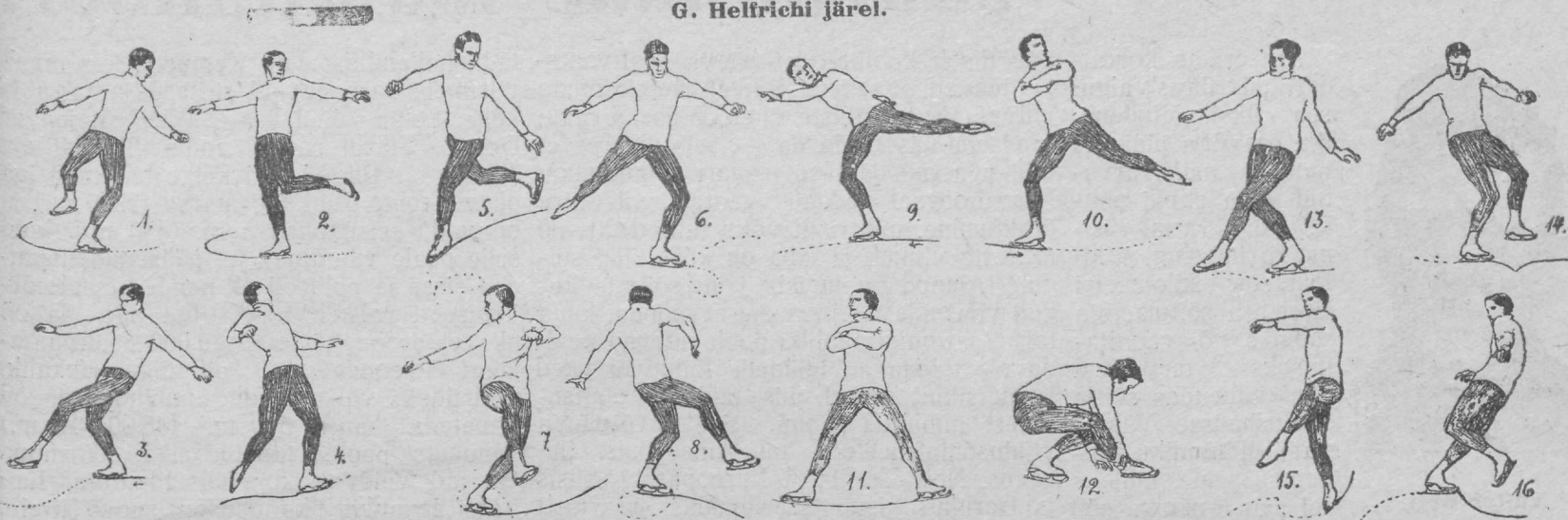
Soomme-Rootsi maavõistlused kergejõustikus.

Pikemate läbirääkimiste järel on Soome-Rootsi kergejõustiku maavõistluste pidamise asjus nüüd kokku lepitud. Esimene maavõistlus leiab aset tänavu Helsingis, kas juulis või augustis ja järgmine maavõistlus Stokholmis 1927. aastal. Maavõistluse alad on: 100, 200, 400, 800, 1500, 5000 ja 10.000 mtr. iooksud, 110 mtr. tõkkejooks, 1000 mtr. teatejooks (400+300+200+100). kaugus-, kõrgus-, teivas-, ja kolmikhüpe, kuulitõuge, kettaheide, odaviske (parema käega) ja vasaraheide. Punkte arvatakse iga ala esimesele 5, teisele 3, kolmandale 2 ja neljandale 1. Iga ala edustavad kumbagilt poolt 2 meest. Kumbagist riigist ei või osavõtjaid üle 25 olla.

Iluuisutamisesest.

Lühike harjutuste kirjeldus.

G. Helfrichi järel.

1. Kaar ette-väljapoole. 2. Kaar taha-väljapoole. 3. Vahetuskaar enne servavahetust. 4. Vahetuskaar peale servavahetust. 5. Silmus ette-väljapoole. 6. Silmus ette-sissepoole. 7. Silmus taha-väljapoole. 8. Silmus taha sissepoole. 9. Spiraal ette-sissepoole. 10. Spiraal taha-väljapoole. 11. Kuu. 12. Sügav piruett. 13. Vastukolmik enne käänakut. 14. Vastukolmik peale käänakut. 15. Kääne enne käänakut. 16. Kääne peale käänakut.

Talve suurepärasemate lõbude hulka kuulub kahtlemata spordina harrastatav uisutus. Selle kaunimaks edustajaks on iluuisutus, mis oma hõljuvate kergete liigutustega pakub omapärast esteetilist nautingut. Näilik mitmesuguste vigurite ja käänakute hõlbus sooritamine ühenduses keha paenduvuse ja plastilikkusega annab sellele alale erilise veetlevuse. See näiliku kerguse kunst nõuab aga oma harrastajatelt tegelikult suurt püsivust ja vaevarikast tööd, mida, tõsi küll, saavutuste edu rõõmu ja ülevate emotsioonide näol tasub ja edasipüütuks kannustab. Iluuisutaja peab süstemaatilise iluuisutuskooli ühes terve rea ettekirjutatud sundharjutustega läbi võtma. Ainult sunduisutuse läbiteinu võib kunst- (ilu-) uisutaja tiitli peale pretendeerida, sest ainult see vajutab tema esinemisele kiipsuse pitsati. Leidub ju ka uisutajaid, kes suudavad igasugu akrobaatilisi trikke teha jää, ilma koolioskusega, kuid need kuuluvad ikka „metsikuuisutajate“ kategooriasse ja nende saavutused ei paku esteetilist mõnu.

Iluuisutus koosneb ainult kaarte sõitmisest. Kaared ette-väljapoole, ette-sissepoole, taha-väljapoole ja taha-sissepoole on iluuisutuse pea sundvigurid.

Esimene ja lihtsam vigur iluuisutuses on kaar ette, n. n. „hollandi samm“. Pea iga uisutaja katsub neid kaunid samme teha, kuid vähestele õnnestub see. Põhjust on kerge kindlaks teha. Uisutajad püüavad algul kaaresid ikka suure jõupingutusega teha, see on aga ekslik, sest iluuisutus ei ole mingi jõusport, vaid tasakaalusport, mis ainult õigele kehahoiale ja tasakaalu-liigutustele tugub. Kui juba nii kaugel olakse, et kaaresõitu tema neljal kujul osatakse teha, on tee järgnevatele sundharjutustele avatud.

Teine sundharjutus on „vahetuskaar“. Ta koosneb kahest suunliigutusest eri liurauaservadel, kahest seotud kaarest, üks sissepoole, teine väljapoole. Ta sõidetakse vaheldades liuraua sise- ja välisserval või ümberpöörduvalt; seda nimetatakse servavahetuseks. Üleminek ühelt servalt teisele sünnib mängujala (üleöstetud jala) ette- või tahapoole vibutamise abil. Vahetuskaar peab pehme üleminekuga sooritama. Siis järgnevad „kolmikud“ ja

„toppeltkolmikud“. Need mõlemad on uisutajatele armastatumad vigurid ja neid teevad sagedasti algajadki. Kolmik on vigur, mis mitte ainult raudserva, vaid ka keha frondivahetuse esile kutsub. Järgmine nõuanne hõlbustab kolmiku harjutamist: kolmiku käänakul ei tule pillku viguri tsentrile hoida, vaid üle mängujalale suhtuva õla. Seega vaigistatakse käänakul hoogu ja on võimalus teist kaart suuremalt ja rahulikumalt sõita. Nüüd järgneb „silmus“. See vigur on juba tuntavalt raskem ja seab uisutaja vastu suuremad nõuded. Silmus kujutab enesest täiendatud kaart. Ta on ovaalne ja peab enam pikki kui lai olema. Silmused on kaunimad sundvigurid, mis uisutajalt suurimat paenduvust, eriti puusades, nõuavad ja avarust graatsia ja elegantsi väljendamiseks pakuvad.

Uisutaja asub nüüd aegamööda raskemate sundvigurite juure. Esimesena olgu „vastukolmik“ nimetatud — kolmik, mille tipp ei ole sissepoole (tsentri poole) juhitud, vaid väljapoole. Niisama kui kolmikki, sõidetakse vastukolmik ainsa servavahetusega. Vastandina kolmikule ei tule aga vastukolmikus frondimuutust ette.

Viimased sundvigurid, mida siin peab nimetama, on „kääne“ ja „vastukääne“. Mõlemad kuuluvad iluuisutuse raskemate kilda. Kääne koosneb kahest ühendatud kaarest ja nimelt ühest ette- ja ühest tahapoole kaarest, mis mõlemad sama raudservaga sõidetakse. Käänakul tehtav nurk eraldab muidu sarnaneva joonistuse vahetuskaarest. Alatakse vigur samuti kui kolmikki ja pannakse rõhku sellele et käänakul vigur vahetuskaare sarnaseks ei kujuneks. Joonistus näitab selgelt, millises raskes seisakus keha „käändel enne käänakut“ on, ja kuidas see seisak lahendub „käändel peale käänakut“. Vastukääne on käände sarnanev vigur, kuid olemuselt hoopis teist laadi. Ka on ta kergem õppida kui kääne. Kui kääne oma algusega kolmikule sarnaneb, vastab vastukääne vastukolmikule.

Kui uisutaja juba sundvigurid täielikult valdab, ei tee talle vabajooks, s. o. mitmesuguste vigurite kombinatsiooni sõitmine mingid raskusi. Kombinatsioonivõimalusi on leegion. Sellegi peale vaatamata on „spiraal“, „kuu“ ja „sügav piruett“ säili-

nud üle saja aasta kuni tänapäevani uisutuskavades. Kõigepealt olgu nimetatud spiraal. Spiraaliks nimetatakse hoovõttega jookstud suur vigur. Sagedamalt on ta kaare ja vahetuskaare kombinatsioon. Ka võib kaaresid kääne ja vastukäänega spiraalidena jooksta. Need nõuavad aga suurt vilumust. Lihtsal kaarespiraalil võetakse mõni samm tubli hoogu ja lennatakse siis kaares sisse- või väljapoole täiesti rahulikuis seisakus nii kaua, kui hoogu jätkub — mis enesest spiraalisarnase joonistuse jätab.

„Kuu“ on vigur, mis ainsa omapärasena kahel jalal teostatakse. Kannad seatakse seejuures vastamisi teatud väikse vahega ja liugletakse ühes liinis, nii et jääle ainsam jälg jääb. See on raske seisak ja ei õnnestu pea kunagi nooremas põlves. Seda tuleb ettevalmistusena kodus ilma raudadeta harjutada, jalapöidasi nii palju kui võimalik väljapoole kääntes. Peatingimus kuu sõitmisel on, et jalad põlvest sirged oleksid. Tüübiline vales seisak on kõverdatud põlvedega ja ripneva peaga. Kaunim vabasõidu vigur on kuu sissepoole — väljapoole.

Kes ei oleks poisikesena sügavat allasidet ühel jalal teinud ja niiviisi peaaegu kehaga maad puudutades liuglenud. Mängujalg sirgelt õieli ja keha tugevalt ettepoole paenutatud. See poisikeste armsam vigur on üle 100 aasta juba vana. Teda aga piruettikujul sooritada õnnestus esimesena ameeriklase Jackson Haines'il kuuekümnendatel aastatel. Ta tõi selle esmakordselt eurooplastele imetlemiseks Viini. Ta ise seletas, et ta „Haines-piruetti“ üheksa aastat oli harjutanud. Seni ei ole ühelgi uisutajal veel korda läinud pöörlemispunkti kolme spiraali järele välja jooksta. Haines ise kaotas hoogsal pöörlemisel mütsi, kuid tõstis selle jälle elegantset tagurpidi kaarel peatamatult üles. Kui ta oma numbri lõpul lihtsa kaarega tagurpidi spiraali sõitis ja ennast seejuures niivõrd alla paenutas, et peaaegu oma peastvõetud nahkmütsiga jääd puudutas, kui ta tormilise aplausi peale jälle väljale ilmus ja mõne hooga sammu järel monumentaalses rahu ristiskätega rinnal kolmekordse kuu liugles ja raidkujuna lõpuks seisma jäi, siis oli see unustamatu iluväljendus.

6-päeva jalgratta võidusõidud — suurlinnade lööknumber.

Valter Rütt.

Ameerikas korraldati „six days“ alguses üksiksõitadena. Iga osavõtja pidi 144 tundi — maha arvatud väga napid puhkeajad — rattal püsi- ma ja ringi ringi ja kilomeeter kilomeetri järel ära sõitma. Iga söögiks või vannitamiseks tarvitatud tund vähendas sõitja võidushansse. Vaatamata üliinimliku pingutuse peale, milleks tol ajal 6-päeva sõit oli, leidis siiski spetsialiste, kes sarnastel määratud võimet nõudvatel võistlustel hästi hakkama said. Kuulsam tolleaaja 6-päeva sõitjatest oli Saksa algupärane ameeriklane Miller, kes ühel võistlusel oma vastastest sedavõrd ees oli, et võistluse ajal rahulikult võis riskeerida — väikse tukkumisega ja peale selle samuti võistluste ajal — abiellus! Miller sõitis 1897. a. 144 tunniga 3368,306 km., mis on hiiglasaavutus. Keskmiselt 23 kilomeetrit tunnis! Et sarnased võistlused osavõtjatele tapvalteks kujunesid, keelas politsei nad ära.

Siis tulid korraldajad mõttele võistlustest teha meeskonnasõitu. Iga meeskond koosneb nüüd kahest sõitjast, kes soovi järel üksteisega vahetavad.

Hiljem muudeti sõidu tingimisi, nii et võidu kohta otsustavaks ei ole enam lõpuspurt, vaid terve rida hinnanguid ja spurte kogu võistluse kestvusel.

Agan nii varemalt kui hiljemalt on 6-päeva sõidu iseloomustavamaks jäänud võitlus ringi pärast. Ringi võrra vastastest ette jõuda on üleulatav kõigist spurdivõitudest. Meeskond, kes kõige rohkem punkte saanud, jääb üldtagajärjes siiski tahapoole meeskonnast, kellel õnnestunud on ringi võrra ette jõuda. Võimakad jahid, mis tihti pool tundi ja enam kestavad, võetakse ette, et püüda üldisest reast välja hüpanud sõitjat, kes ringi tahab võita.

Sportliselt koolitatud 6-päeva pealtvaatajad teavad, et sagedasti tuleb paljuid tunde valvata ja võistluste ühetooniliseks muutmisele vastu pidada — selle juures ei tohi aga mööda lasta suurt silmapilku. Paar hoogsat pedaali vaotust, väkkiire eraldumine, mis ringi võita tahtjat 20—30 mt. ette viinud, ja juba on kõik täiel sõidul. Alanud on metsik jaht, sõitjate kogud virvendavad üksteiseset mööda, kuna tormi sattunud publiku poolt tulevad kuuldavale tulistavad hüüded, löikavad villed ja metsikud karjed, mis täidavad suitsuvinest imunud ruumi. See on 6-päeva võidusõidu meeoleu, mis Ameerikas, Chicagos, New-Yorgis ja Euroopas, Pariisis ja Berliinis kisub suurlinnalasi asartselt kaasa. . .

Pariisis ilmuvad prantslased ühes perekonnaga 6-päevale. Nad tulevad juba hommikul kell 7, kaasa võttes toidukorvi ja veinipudeleid. Perekond asetub nii mugavalt kui võimalik odavale galeriiplatsele, kus vestiväel ollakse, süüakse ja juuakse, lauldakse mitmetuhandelises kooris ja lärmitsetakse. Kui sõidus elevust ei ole, siis nõuab galerii suures kooris preemiaid spurtideks rikastelt, kes all looshides, kus шампанжерilauad. Kui võistlusi ilmub vaatama mõni rattaspordi kuulsus, siis nõutakse ta kohe „auringile“ ja juubeldatakse talle. Muu seas viimasel Pariisi 6-el päeval ei tulnud üks kuulsus sellele soovile vastu, mille tõttu kuulsust lahkest tituleeriti cochon'iks — põrsaks, mida mitmetuhandeline hulk taktis veerandtundi tagant järele kordas. Kõik loobitakse sõiduteele — ajalehed ja apelsini koored, ning järgmiseks hommikuks kella 6-ks, mil velodroom ruumide puhastamiseks tunniks ajaks sulutakse, on tee neist üleni kaetud.

Läinud kuu viimastel päevadel oli Berliinis 6-päeva-võistlused, mille kohta öeldakse, et nad ruumi ja aega ülimalt ühendavad. Üldauhindu oli 150.000 marka (13 miljoni E. m. ümber). Peale selle arvukad preemiad. Võistlused olid Kaiserdammi velodroomis, mis omab maailma paremat sisesõiduteed: 200 mt. pikk ja 6 mt. lai. Koos oli parem sõitjate klass. Neist nime-

tada hollandlast Van Kempeni, kes omab täisimele sarnanevaid rattasõitja jalgu ja kelle kohta öeldakse „Wie ein junger Gott“. Stardi paugu andis filminäitleja Jannings. Piletid olid kõige kallimad iga päeva kohta kuni 100 marka (9000 m.) ja odavad seisukohad 5 m. (450 m.), kuid selle peale vaatamata ei pääsenud tuhanded sisse ja politseil oli nende eemaletõrjumisega rohkelt tööd. Iga päev ja öö oli velodroom täidetud 10.000 pealtvaatajaga! Preemiasadu oli õige rikkalik. Spurtideks välja pandud auhindadest on nimetada: auto, 500 m. (45.000 E. m.) Janningsi poolt, tapetud siga, 200 muna Conrad Veidt'ilt, korvitatud lihatoitu, Junkersi lennukil üks õhusõit soovi järele, ballikleit, kirjutusmasin, hõbe-kohviserviis, Persia vaip, kast napse, ülikond jne. Lõpupäeval maksis viletsam seisukoht, kust ainult mõni meeter teed võis näha, juba 25 marka (2250 E. m.)!

Pinevam oli võistluse viimane tund, kus otsustus võit. „Fussball“ kirjutab: „Unustati kõik. Sekt vahutas ära, kaunid naised kallides nahkades kaotasid oma mõjuvuses, unustatud sigaretid jäid tuhatosidesse, löikavad jazz-bandi limmy'd lärmased kuulmatult.“

Kuid mis on sekt, mis on iludus, mis on muusik, kui järsult algab metsik jaht. Kui vähesed kirjutsärgid, kes sel tunnil veel ratastel seisavad, viimase jõuga, viimase erkude pingutusega lõpuvõistlusesse kihutavad.“

Berliini 6-päeva võitjaks tuli paar Walter Rütt (Saksa), kes püüdis oma üheksandat 6-päeva võitu, ühes Emil Aerts'iga (Belgia). Nad katsid 400,410 km., mis 300 km. vähem läinudaastastest Berliini 6-päeva ilmarekordisõidust. Rütt—Aerts omasid 385 p., teiseks tulid Hahn—Tietz (möl. Saksa) 308 p., kolmandaks Grenda — Mac Beath (Austraalia) 298 punktiga. Viies ja kuues paar olid üks ring ja seitsmes paar kolm ringi järel. 6 paari katkestasid, neist 3 paari viimasel tunnil.

Kui kaugele ulatab 4002 kilomeetrit? Idasse — Berliinist üle Moskva Siberisse Tomski taha, läände — Azoorideni!

3 raskejõustiku tuusa sõidavad Leetu.

Nädala keskel asuvad teele Kaunasesse kolm meie nimekat raskejõustiku meest: E. Pütsip, K. Raag ja V. Palm. Nad esinevad seal võistlustel, mida Leedu jalgrattaselts korraldab Kaunas 6., 7. ja 8. veebruaril. Meie meeste sõit Leetu on seal suurt elevust sünnitanud, kuna meie naabril Leedul erilisel suurt respekt Eesti spordi ees.

Tartu raskesportlase kaebed.

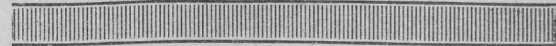
Kurbi päevi elab praegu Tartu sport, eriti raskesport. Siin olid ainult Kalevil enam-vähem korralikud maadlus- ja tõstetruumid, kuid nüüd ei ole neidki enam. Enne jõulut pidi Kalev ainelistel põhjustel oma vanadest ruumidest välja kolima. Lahkumine sündis siiski kergel meel,

lootes leida paremaid ja odavamaid ruume. See sündiski ja uute ruumidega võis kõigiti rahul olla. Ruumid olid soodsad ja käidaval kohal ja meelitasid hulgana kokku noori harjutajaid. Kuid ka siin oli rõõm üürrike. Uueks aastaks oli Kalev sunnitud neist jälle lahkuma, ja praegu on Tartu Kalevi raskespordi osakond kodutu. Kurb on see. Emajõe Ateen ei iõua anda ulualust ühelegi raskespordi seltsile. Vastasti oli aga raskesport Tartus laialtharastatav ala ja linn tuntud selle poolest ka väljapool kodumaa piire. S.

Kool & Mäng

TALLINN, Vana Posti tän. 2
Kõnetraat: 16-56, 21-78.

Mänguasjad, koolitarbed.

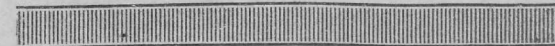

Millest

on tingitud mõne sportlase silmatorkav edu?

sfokoladi järjekindlast tarvitamisest.

Davos — jäaspordi Eldorado.

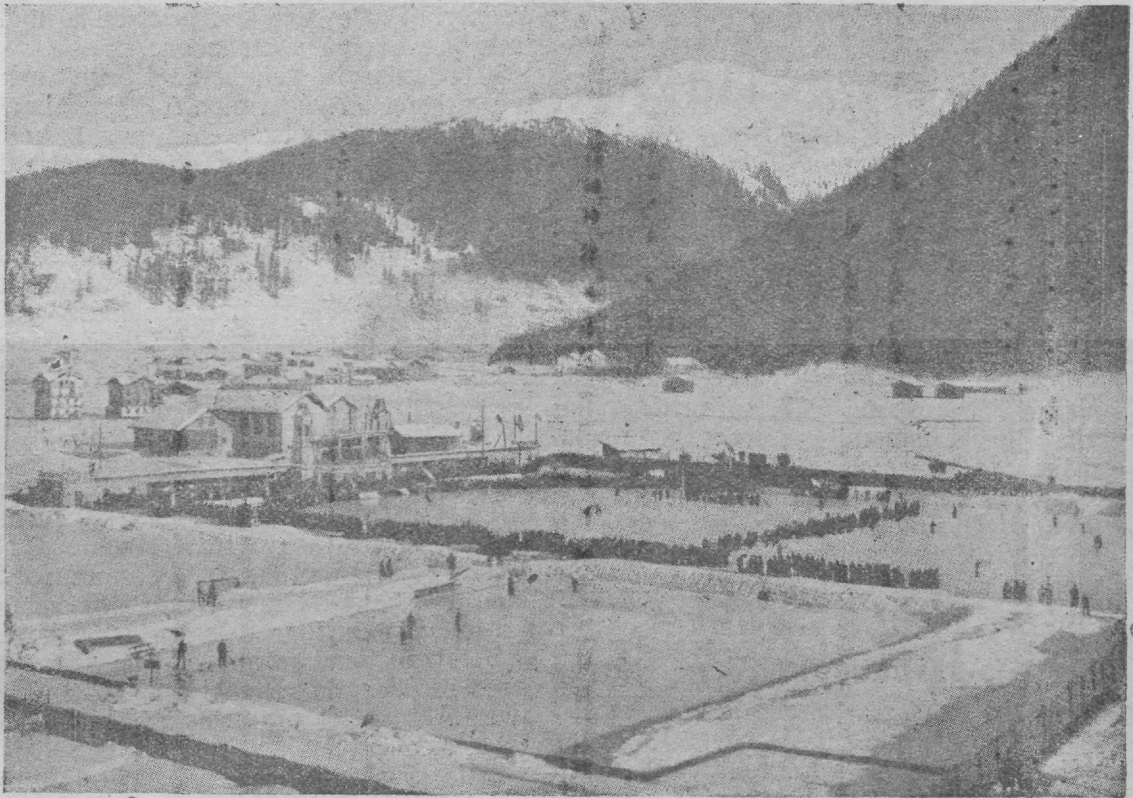
Terve rea Shveitsi talispordikohtade ja -kuurortide, nagu St. Moritz, Pontresina, Arosa, Gelerina jne. kõrval võib Davost, kus tõsine sportline võistlemine ühendatud paljukülge seltskondlise ja naudingspordiga, õigusega talispordilaste jaoks pidada üheks maailma ideaalsemaks võistlus- ja lahtuskohiaks.

Kui kiiruisutuse ilmameister soomlane Claes Thunberg läinud aastal Davose kaudu Shamonii taliolümpiaadile jõudis, siis ei olnud ta kuigi vaimustatud Shamonii jääoludest, ehk nad küll põhjamaade omadest olid paremad. Thunbergi kinnitusel, mida ka üldiselt jagatakse, on Davose jääväli sealse maheda ilmastiku ja oma mõtude tõttu maailma parimaks.

Euroopas on Davos suuremaks jäaspordi tsentriks. Talivõistluste kava on seal iga-aasta rikkalik. Tänavustest võistlustest, mis seal veel pidamisel, on nimetada ilmameistrivõistlused iluuisutamises naistele, sis rahvusvahelised kiiruisutuse võistlused ja laiaulatusline rahvusvah. jäähockey turniir. Viimasest võtavad peale shveitslaste osa inglased, belgased, tšehhid, sakslased, austria lased, ungarlased, itaallased ja hispaanlased.

Jäähockey on küll mitmeti erinev meil mängitavast jääpallist — bandy'st. Siiski ei saa Euroopa jäähockey klassi küllalt kõrgeks pidada, kui meele tuletada, et tänavune Euroopa jäähockey meister Tšeho-Slovakkia Shamonii olümpia võistlustel Kanaadale hävines 0:30!

Kanaadlaste suurt triumfi põhjendas nende kindel uiskudel püsimine, suur kiirus ja täiuslik dribbling. Kõigis selles on Kesk-Euroopa meeskonnad kanaadlastest tugevalt järel. Tõsiselt tuleb mõningate

Davose jääväli, mida hinnatakse maailma parimaks.

Kesk-Euroopa suurmeeskondade juures ette isegi puudulikkude uiskudel püsimist. Sama on neil ka puudus kiiruses, mida tunnustavad näit. Tšeho-Slov., Belgia jne. kiiruisutuse võistluste tagajärjed, mis 500 mtr. kohta on kuni 60-ne sek. lähedal ja isegi üle selle ulatavad.

Meil kui siiski põhjamaade hulka kuuluvatel võiks olla jäähockey sissetoomisel Kesk-Euroopa klassiga võisteldes õige häid väljavaateid. Nimetada on, et Rootsi, kus jäähockey kaua aega harrastatav ei ole, kuulub kindlalt Euroopa kõige esi-

meste hulka. Soome oleks aga jäähockeys selle tarvitusele võtmisel vast Euroopa meister.

Meil väärrib jäähockey sisseadmise küsimus edaspidi suuremat tähelepanu, kuna sellega oleks meie talispordilastele võimaldatud suuremad võistlussuhted ja vast kord ka tubli esinemine Shveitsi talispordi Eldorados — Davoses.

Poolakad, kes meist jäaspordis järel, on sel alal jõudnud juba teha edukaid samme ja on oma meeskonnaga ühe Shveitsi reisi läbi teinud.

Suusatamise treeningust.

Kuigi tänavu meil sporditu tali ja korralikust suusatamisest vaevalt juttu võib tulla, ei ole siiski üleliigne vahetevahel selle ala üle näpunäiteid anda. Need võivad ka edaspidiseks tarvis minna. Spordileht ei taha igatahes talvest eeskujuga võtta ja talispordilasi hoopis unustada.

Läinud aasta E. Spordilehe 30. numbris tõime Norra suusakuninga vaated suusatreeningu kohta. Seal tähendati juba sügisest murdmaajooksu ja higistamis-sauna. Selle otsekohese järjena toome nüüd tuntud Soome suusataja A. Palmroosi juhatused suusatreeningu enese kohta.

Suusatajale, kes üle 30 kilomeetri maad ei suusata, peab ta 5-nädalast eritreeningut küllaldaseks. See algaks normaaloludes kohe jõulu järel.

Harjutuskava nädalate viisi oleks järgmine:

1. nädal — 8—12 kilomeetrit 2—3 korda nädalas, keskmise hooga, tasasel maastikul.

2. nädal — 10—15 km. 2—3 korda, täie kiirusega, vahelduval maastikul.

3. nädal — 15—20 km., 2—3 korda, täie kiirusega, vahelduval maastikul.

4. nädal — 20—25 km., 2 korda, täie kiirusega, vahelduval maastikul.

5. nädal — 25—35 km., 2 korda, täie kiirusega, vahelduval maastikul.

rusega, 2—3 päeva enne võistlust lõpetatagu harjutus.

Vahepealsetel päevadel, kui kõva treeningut ei tehta, suusatatagu aeglaselt ainult huvi mõttes. Siis tuleb peasjalikult ka rõhku panna tehnilise külje peale, sõita murdmaad ja lasta mägedest alla.

Vornitõusmiseks ei aita üksinda siiski suusatamine, vaid tuleb ka kogu aia hool-salt koduvõimlemist harrastada, mis kest-ku ikka aasta rinti. Kõigist tähtsamaks põhialuseks on aga veel korralik eluviis ja ihupuhutus, mille vastu mõnikord kiputakse patustama. Kunaski ei tohi treeningu või võistluse järel jääda higiste riidetega, vaid püüda ennast kohe üle terve keha pesta ja kuivada riided vahetada.

Kiiruisutusvõistlused Oslos.

S. Moen võistluste parim.

24. ja 25. jaanuaril Oslo S. K. poolt korraldatud rahvusvahelistel kiiruisutusvõistlustel näidati järgmist:

500 mtr. — 1. R. Larsen, Norra, 44,9; 2. A. Vallenius, Soome, 45,3; 3. O. Olsen, Norra, 45,9; 4. J. Skutnabb, Soome, 46,5; 5. S. Moen, Norra, 46,9; 6. U. Pietilä, Soome, 47,8; 7. E. Fredriksen, Norra, 48,0; 8. J. Danska, Soome, 48,9.

1500 mtr. — 1. S. Moen 2.25,9; 2. A. Vallenius 2.27,8; 3. J. Skutnabb 2.29,0; 4. R. Larsen 2.29,9; 5. U. Pietilä 2.30,5; 6. O. Olsen 2.31,1; 7. J. Danska 2.36,7.

5000 mtr. — 1. S. Moen 8.48,1; 2. U. Pietilä 8.49,8; 3. R. Larsen 8.52,3; 4. J. Skutnabb 8.57,7; 5. A. Vallenius 9.04,8; 6. O. Olsen 9.06,3; 7. J. Danska 9.40,5.

10.000 mtr. — 1. S. Moen 18.13,9; 2. U. Pietilä 18.17,5; 3. R. Larsen 18.37,3; 4. J. Skutnabb 18.52,5; 5. O. Olsen 19.06,5; 6. A. Vallenius 19.30,4.

Läinudaastane Norra parim mees Roald Larsen ei ole oma endist vormi vähese treeningu tõttu veel pikematel maadel saavutanud.

R. Loo võit Rootsis.

Toimetuse töö lõpul saadud teate järel on R. Loo, Tall. Sport, Stokholmi rahvusvahelistel maadlusvõistlustel poolraskekaalus maailmameister Westergreni järel olles tulnud teisele auhinnale.

Graveerimise, emailleerimise ja kullasepa töökoja

R. REKKOR

Tallinnas, Niiguliste tän. 18 (hoovi peal) valmistab kõikele spordi liitudele, ühingutele — rinnamärke, ohvitseridele kokarde ja irafarete.

Jalgpall.

„Kalevipojad“,

uus 1. klassi jalgpallimeeskond Tallinnas.

Neil päevil anti rahukogusse registreerida Tallinna uue spordiklubi Kalevipoegade põhikiri. Kalevipojad panevad eeloleval hooajal meie senise kolme esimese klassi meeskonna kõrvale oma ka 1. klassi meeskonna. See tuleb tugevavõimeline, kuna Kalevipojad on senine Tall. Kalevi 2. meeskond, mida mõne uue mängija juuretõmmamisega veel tugevdatakse. Organisatsiooniliselt jäävad Kalevipojad ühendusesse oma emaseksi Kaleviga. Uus klubi oma meeskonnaga on kõigiti tervitatav, kuna sellega laieneb meie jalgpalli parema klassi meeskondade alus.

Eesti jalgpalliliidu 1925. a. eelarve

on liidu juhatuse poolt kokku seatud 2.450.000 m. peale. Neljast maa- ja linnavõistlusest Tallinnas Rootsi, Soome, Läti, Poola, Helsingi, Riia, Varssavi ja Stokholmi vastu on ette nähtud tuludena 1.900.000 m. ja kuludena 1.230.000 m.; Eesti esivõistlustest sissetulekut 400.000 ja väljaminekuid 300.000 m. Tallinnal on ette nähtud kodumaalised linnavõistlused Narva, Tartu ja Pärnuga sissetulekuga 45.000 ja kuludega 30.000 m. Jalgpalli treenerite maaseltsidele saatmiseks on eelarvesse võetud 110.000 ja liidu treeneri palkamiseks 6 kuu peale 150.000. Nagu ülemalnimetatud, on eelarve tasakaalu viidud 2.450.000 m. peale.

1924. a. jalgpalli esivõistluste aruanne

näitab järgmist:

sissetulekut 1. klassi võistlustest 600.060 m., väljaminekut 103.585 m., ülejääki 496.475 m. 2. klassi võistlused andsid puuduääki 53.849 m., 3. klassi omad 44.354 ja 4. kl. võistlused 9.196 m. Puhast ülejääki esivõistlustest oli 389.073 m.

Suurvõistlus ilma publikuta!

Erakorraline jalgpallisündmus Hispaanias.

Hispaania kahe suurmeeskonna — F. C. Barcelona ja Real Club Deportivo Espanoli vaheline kohtamine, millel Hispaania meistrivõistluste tulemuse kohta eriline tähtsus, on Hispaania jalgpalliilmas alati valdavaks sündmuseks. Esimene võistlus nim. meeskondade vahel peeti 30.000-nde pealtvaataja ees ja katkestati erapooliku vahekohtuniku poolt, kuna ta julgeolek küsitavaks läks ja publikus juba rahutusi ette tuli. Võistlus tühistati hiljem liidu poolt.

Espanoli, s. o. Zamora meeskonna ja F. C. Barcelona-Samitier meeskonna vahelise võistluse teeb teravaks veel asjaolu, et Espanol on puht kuningriiklik selts, kuna F. C. selle vastu täis on ehtsat kataloonia opositsiooni vaimu. Et rahutusi ära hoida, lubas Kataloonia kindralkuberner uut võistlust pidada, kuid publikuta. Väljale lubati uueks võistluseks määratud ajaks: 12 liiget kumbagist seltsist, 12 liidu liiget, 13 mängijat kumbagi meeskonna poolt, 12 ajakirjanduse esitajat, 1 arst, üks vahekohtunik ja kumbagi meeskonna

treener. Peale selle inimesed, keda kindralkuberner oma poolt kutsus.

30.000 spordist vaimustatud bartseloonlase asemel oli väljal ainult 200 pealtvaatajat. Mängiti viletsalt. Neli minutit enne poolaja lõppu saavutas Z a b a l a vabalõugist värava, mis jäi ainukeseks ja andis Espanoli võidu. Nii lõppes mäng täiesti vaikselt, kuna terve Bartseloonia ärevuses ootas resultaadi teadasaamist. Espanolil on selle võiduga kindlamad väljavaated Kataloonia meistri tiitli peale. Esivõistluste lõbutsüklil Hispaanias peetakse ringkondade võitjate vahel.

Brasiillased Euroopa.

Pariisi L'Echo des Sports teatab, et peale Uruguai jalgpallimeeste märtsis Pariisi jõuab Brasiilia tugevam meeskond Club Atletico Paulistano Sao Paulo'st. Meeskonnas on 9 Brasiilia internatsionaali. Brasiillastel on lepped võistluste kohta seni tehtud ainult prantslastega. Brasiillased võistlevad Prantsusmaal üle kuu aja. Nagu neist prantslaste sammudest näha, hoolitsevad nad kõvasti oma jalgpalliklassi tõstmise eest võistluste läbi tugevate vastastega, nagu seda on uruguailased ja brasiillased.

Jim Thorpe oli ilma parim jalgpallimees.

Sarnasele otsusele jõuab üks Ameerika spordileht, tehes ülevaadet kõigist jalgpallikuulsustest. Täies jalgpallivarustuses kattis ta igal ajal vabalt 100 yardi 11 sekundiga. Ta mängis aastatel 1909—1912 Carlisle Indian School'i meeskonnas. Thorpe mängis muidugi Ameerika jalgpalli, mis meil harrastatavast erinev. Kuid üldiselt on ikka malksev tööde, et jalgpall igakülgiselt arenenud tugevat keha nõuab, ja väljaarenenud kergejõustiku mees jalgpallis paari aastaga kaugemale võib jõuda, kui isegi 10 aastat ainult ühekülgiselt jalgpalli treenerinud mängija.

Jim Thorpe'i käes püsib ilma suurim saavutus ka kümnevõistluses 8412 punktiga, milleni ametlik ilmerekord seni veel pole jõudnud. See tsiviliseerunud punanahk väärrib kõigiti ilma suurima atleedi tiitli.

Uus jalgpallistaadion Kopenhaageni.

Kopenhaagen on oma staadioni ja heade spordiväljade tõttu kuulnud, kuid sellepeale vaatamata on Daani jalgpalliliit, Dansk Boldspil Union, leidnud tarvilikuks tulevaval suvel uut erilist jalgpallistaadioni Kopenhaageni ehitada. Kõik Kopenhaageni seltsid on kohustatud jalgpalli sissetulekutest 16 $\frac{2}{3}$ protsenti ehitusfondi maksuma. Staadion ehitakse 50.000 pealtvaataja jaoks.

Jalgpallist Ameerikas.

Peale Pariisi olümpiaadi on liidujalgpall (soccer) Põhja-Ameerikas õige populaarseks muutunud. Ajalehed pühendavad talle terveid veergusid, kuna varem harva mõni sõnum sel alal vilksatas. Ameerika liigavõistlustes on siiski väike üllatus, mis palju kõneainet annab. Juhtimisel on praegu indiaanlastest koosnev Indiana club, ja seni pole õnnestanud ühelgi tugevamaal klubil teda lüüa.

Paljud vanemad Ameerika kergejõustiku mehed esinevad nüüd jalgpallimeestena. Teiste hulgas ka ilmakeelne keskmaafooksja Melvin Sheppard, kes Rodman Wanamakers Club'i all stardib.

Suurimad Rootsi väravakütid

1924. aastal olid Rydell 19, Kaufeldt 10 ja Kock 8 väravaga. Järgnevad Brommesson, Haglund ja Keller 3 väravaga.

Prantslased hädas uruguailastega. Nii võib pealkirjastada teadet, et Prantsuse seltsid ja provintsiliidud on omavahel kõvasti karvupidi koos, kuna kõik tahavad uruguailastega, kes märtsi alguseks Pariisi jõuavad, mängida. Prantsuse liidul on uruguailaste õiglasest „ärajaotamisest“ tekkinud raske ülesanne.

Budapest—Sevilla linnavõistlus jalgpallis lõppes 0:0. Ungari meeskonnas olid 9 meest samad, kes võitsid Itaaliat 2:1. Sevilla võistlusel puudus Orth, Ungari edurivi suur elustaja, mis tagajärje peale mõju avaldamata ei jätnud. Kohtunikuks oli M. Putz (Belgia).

A. Lugenberg, Eesti jalgpalliliidu esimene, tegi neil päevil reisi Leetu. Seal oli tal läbirääkimisi Leedu spordijuhtidega. Ühtlasi tehti ka lõpulikult kindlaks 3. Eesti-Leedu jalgpalli maavõistluse tähtpäev. Maavõistlus, mil Eestil on lunastada läinud aasta veksel, peetakse Kaunases 28. juunil.

M. Andreesen

Meesterahva
rätsepaäri

Tallinn, Rataskaevu tänav nr. 14.
Kõnetraat 17-54.

Kõik-Mustad Euroopast lahkunud.

Eurooplastele võitmatuks jäänud Uue-Meremaa rugby meeskond All Blacks — Kõik-Mustad on kontinendilt lahkunud. Nad viisid kaasa 30 võitu, sellest 28 inglise meeskondade ja 2 Prantsuse üle.

Kõik-Mustade viimane matš Euroopas oli Toulouse's Prantsuse vastu. Tung sellele võistlusele oli äärmiselt suur ja seda kasutasid korraldajad, kes lasksid väljale 5000—6000 pealtvaatajat rohkem kui ruumi oli. Kõik kohad olid rahvast sedavõrd täidetud, et uue-meremaalaste meeskond harilikku teed mööda kuidagi väljale ei pääsenud. Meeskonnal tuli suur ring teha ja alles ühe kõrvaltänava kaudu üle aedade ronides pääses meeskond väljale. Samuti oleks rahva rohkuse tõttu ukse taha jäänud üks nimekas inglise ajakirjanik, kuid uue-meremaalased päästsid mehe, kuna nad ta oma õlgadel väljale kaasa viisid.

Euroopast sõitsid Kõik-Mustad Kanaadasse, kus nad 2 võistlust peavad. Sealtpööravad nad tagasi kodusaarele.

Kõik-Mustade reis marshruudiga Uus-Meremaa — Inglismaa — Prantsuse — Kanaada — Uus-Meremaa on üks maailma suurematest spordisõitudest.

Shoti—Prantsuse rugby maavõistluse 24. jaan. Edinburgis võitis Shoti suure ülekaaluga 25:4.

Pariisi politsei on Londoni oma rugby võitnud 6:3.

Maadlejad R. Loo ja A. Praks kõrges vormis.

Kuidas vahel auhinnata võib jääda!

(E. Spordilehe Soome kaastööliselt.)

24. ja 25. jaanuaril korraldas HKV Helsingis suuremad rahvusvahelised maadlusvõistlused, kus peale meie maadlejate R. Loo, A. Praksi ja V. Väli ka rootslased J. Richthoff, C. Vestergren ja S. Hansson osa võtsid.

C. Vestergren on seni võitmatu ilma-meister poolraskes kaalus. Meie lubaval noorel maadlejal Rudolf Lool tuli kohe alguses temaga kokku minna. Kõik ootasid muidugi hõlpsat ilmameistri võitu. Algul näjski Vestergren paremusel ja Loo veidi kohmetu olevat, kuid südi vastupanek ja Vestergreni võtete nurjaminek julgustas Lood sedavõrd, et tema maadluse lõpu-poolel juba täielikus paremusel oli. 20-ne minutit möödudes oli kohtunikudel raske otsustada, kellele võitu anda. Osa kohtunikke, publikut ja ka nende ridade kirjutaja pidasid Lood paremaks, kuna tema ka 8 tegelikku võtet Vestergreni 6 vastu oli teinud.

Kohtunikud otsustasid siiski 3+3 min. parterimaadlust määrata. Seal õnnestus Vestergrenil korraks alt üles tõusta ja seeläbi arvati küllaldaseks tema paremusmääramiseks. Publik jäi aga iseäranis sellele, Loo kutsuti esile ja avaldati talle tormilist poolehoidu.

Järgmiseks vastaseks Loole sattus O. Pellinen, parem Soome mees selles kaalus. Siin kordus sama lugu. 20 minutit ei annud tagajärge, Loo oli aktiivsem

ja Pellinen taganes eest, (53 korda matilt välja!); kuid Loo paremust ei tihkanud kohtunikud tunnustada ja määrasid jälle 3+3 minutit.

Asja kohta anti protest sisse ja määrati 20-minutiline vaheaeg selle harutamiseks. Kohtunikudest, keda teatavasti 5 on, pidasid 2 Lood võitjaks ja 2 Pellist. Ülemkohtunik Lehmusto otsustas oma häälega asja Pellise kasuks.

Edasi tuli Loole vastaseks N. Lari, kelle Loo 5 min. 02 sek. seljali virutas. Kummaliseks läks aga lugu, kui lõpukokkuvõttes Loo neljandaks arvati ja Lari kolmandaks, kuna Loo ennem kaks kaotust kätte oli saanud kui Lari. See käib juba inimese terve mõistuse vastu ja „S. Urheilulehti“ tähendab selle kohta: „Need määrused, need määrused!“ Meie arvates ei ole siiski süüdi niivõrd määrused, kui määruste tõlgitsejad.

A. Praks tegi kerges kaalus kõva tööd ja pikutas ka läinud aastase Soome meistri H. Nykäse seljali. Ise aga kaotas Haavistole ja jäi teiseks.

V. Väli ei olnud hea päev ja jäi sulgkaalus neljandaks. Huruposelt sai ta 26-minutilise töökaotuse, mille järele ta ka Ahlforsile võidu loovutas.

Rootslastest tuli Vestergren võitjaks poolraskes kaalus ja Richthoff raskes.

A. K.

Gillis Grafström,
Rootsi, maailmameister iluuisutamises.

Thunberg kaotanud Savonlinnas.

Savonlinna Riento korraldas 25. jaan. kiiruisutusvõistlused, millest ka Norrast tulnud ilmameister Claes Thunberg osa võttis. Üllatus oli suur, kui 5000 mtr-is Thunberg noorelt andekalt Päiviselt lüüa sai.

Üldised tagajärjed:

500 mtr.: 1. C. Thunberg 47,2; 2. M. Veneläinen 49,7; 3. Y. Päivinen 50,1.

1500 mtr.: 1. C. Thunberg 2.34,8; 2. M. Veneläinen 2.39,5; 3. Y. Päivinen 2.39,6.

5000 mtr.: 1. Y. Päivinen 9.28,3; 2. C. Thunberg 9.30,4; 3. M. Veneläinen 9.47,7.

Alla 18 aasta noorte võistlustes jooksis J. Korpela 500 mtr. 48,2.

Prantsuse esivõistlused kiiruisutamises,

mis peeti Shamonis, võitis shamonilane Hassler, kes oma kaasvõistlejatest oli tuntuvalt parem. Hassler tuli kõigis neljas võistlusmaas esimeseks. Ta ajad: 500 mt. — 49,3; 5000 mt. — 9.49,3; 1500 mt. — 2.42 ja 10.000 mt. — 20.30,6.

Rootsist teatakse, et Lindström, ilmameister odaviskes, aja puudusel enam treenerida ei saa ja edaspidi võistlemisest loobub. Sama teatakse jooksutähest Vide'st, et viimane jalavea all kannatab ja oma jooksu kingad ära tahab panna.

Rigoulot ~ moodne Simson.

Suurim tõsteilmarekord uuesti põrmu varisenud.

Spordis on silmapilke, kus ustakse und nägevat. See on momendil, mil rekordi ime saab reaalseks. Ja inimhulk, kes Rigoulot viimaseid saavutusi pealt vaatas, oskas aru saada selle silmapilgu suurusel. Kolonel Bonvalot, Prantsuse sõjaväe spordijuht, laskus areenile, kus seisid suur atleet, lihtne soldat Rigoulot, keda tervitaja kaelustas kui oma perekonna — spordi suure perekonna liiget. Rahvahulk ei saanud sel puhul keelduda uuest spontaansest aplodeerimisest.

Nii kirjutavad Prantsuse lehed Charles Rigoulot uute tõste-ilmarekordide puhul. Nimelt näitas Rigoulot 25. jaan. Pariisis uskumatut saavutust: ta tõukas kahe käega 155,5 kg. (9 pd. 19 n.) ja rebis kahe käega 120,5 kg.!

Prantslased küsivad, mida teeb see mees edasi? Selle peale ei saa vastata kartuse tõttu ütelda rumalusi. Kuid päev, kus Rigoulot tõstab 160 kg., võib tulla kiirelt kui arvatakse.

Rigoulot'1 on täitmatu isu, ta ei väsi kunagi ja lööb rekorde sama kergusega, millega teised lähevad kinno.

Sel rekordide õhtul, 25. jaan. oli Voltaire'i gümnaasium Pariisis publikust tihedalt garneeritud. Et oma lemmikule kõigiti vastu tulla, loobus publik suitsetamisest, mida Prantsuse lehed tänulikult alla kriipsutavad.

Rigoulot algas kahe käega rebimisega. Suure kergusega rebib ta 95, 100, 105 ja 115 kg., et üle minna 118 kg. peale, mis on

endisest ametlikust raskekaalu ilmarekordist 2 kg. üle. Meister tõstab selle teisel katsel. Aegaviimatult proovib ta 120 kg., mille tõstab kohe esimesel katsel. Tõsteking kaalutakse ja seal selgub selle täpne raskus: 120 kg. 500. Rigoulot on oma endist rebimise ilmarekordi uuesti löönud.

Kahtamatusega oodatakse kahe käega tõukamise alustamist. „Piou-piou national“, nagu pariislased meistrit hüüavad, algab 130 kg.-ga. Tõstab edasi 135, 140 ja 150, mööda minnes 145 kg.-st, kõik esimese katsega. Kangi raskus tõuseb 155 kg., kuna end. ilmarekord oli 152,5. Kolmandal katsel tõuseb kang üles sirgetele kätele ja tõste on sündinud. Kohe kaalutakse kang ja selgub, et uus ilmarekord on peatunud 155,5 kg. peal. Rigoulot proovib veel raskemat. Kolmandal katsel 157,5 kiloga tõstab ta kergelt rinnale, kuid ülestõuge jääb tulemata. Kaks uut katset ei õnnesta samuti.

Kuid 155,5 kilogrammiline tõste on tõelik suursaavutus. Pariisi L'Echo des Sports küsib: Kui kaugele ulatub veel inimese võime? Rigoulot on meister, kelle sarnast Prantsusmaa seni üheski spordialas ei ole omanud.

Rigoulot teooria on, et arvused, mis võivad kohutavatena tunduda, ei tohi lasta enese peale mõjuda ja Rigoulot, moodne Simson, mõtleb, et ta edaspidi võib teha veel paremini.

E. SPORDILEHE

tellimisi aasta algusest peale
võetakse vastu kõigis
posikonitorites ja
lehe talituses

TALLINN, GONSIORI TÄN. 4.

Nurmi ja Ritola võidukäik Ameerikas.

Uut Nurmi kohta.

Euroopasse jõudnud teated, kuidas Nurmit Ameerikas hinnatakse, kõnelevad järgmist:

Esimesena sai Nurmi Ameerikas piduliku vastuvõtu osliseks New-Yorgi linna-apea poolt. Sel vastuvõtmisel New-Yorgi raekoja ühtles linnaapea järgmist: „Ma olen uhke, et võin maailma väljapaistvemale sportlasele ütelda tere tulemast.“

Rubien, Ameerika Athletic-Unioni sekretär sõnas: „Ärge iga päev ilmarekorde purustage, kuna see meie büroole määratu töö peale paneb.“

„The Sun“ kirjutab: „Nurmil on sama sinised silmad kui Walesi printsil.“

„The World“: „Tema jalad on väärt miljon dollarit.“

„New York American“ teatab koguni järgmist: „Ta jookseb selle tõttu nii hästi, et ainult kalu söögiks tarvitab.“

See on surmav tempo — „a killing pace“, millega Nurmi hävitab rekorde. Ta viimane saavutus kuulutab: **50 tunniga 5 rekordi** — New York — Chicago — New York. Peale kolme rekordi püstitamist New Yorgis, millest teatatud, hüppas ta autosse, mis soomlase viis suurima kiirusega New Yorgi pearaudteejaama. Seal asus ta Chicagosse minevale kiirrongile. Nimelt oli ta telegrammiga kutsutud reede öösel osa võtma 1¼ miili jooksust Chicagos. Kutse sai ta kätte alles samal päeval peetud võistlustel. Chicagosse jõudmisel tõmbas juba teel võistluskohale autos jooksukingad jalga. Lõi ilmarekordi ja asus jälle rongile. Öise sõidu järele oli ta hommikul New Yorgis, kus jälle võistles ja rekordi purustas. Nii tegi Nurmi oma 5 esimest ilmarekordi 50-ne tunniga New Yorgis, Chicagos ja uuesti New-Yorgis.

Nurmi värskemad saavutused.

Muidugi ilmarekordid!

18. jaanuaril jooksis Nurmi New-Yorgis oma 7-da siseilmarekordi. 2000 mtr-is oli tema aeg 5.33,0.

21. jaanuaril jooksis Nurmi 2¼ ja 2¾ miili 10.42,0 ja 13.03,0, mis mõlemad endistest Hannes Kolehmaise ilmarekordidest paremad. Need ei ole kindlasti

nendel maadel Paavo viimane sõna. Võrreldes neid tema teiste suursaavutustega, näib temal võimalus olevat kumbagi veel ilma suurema raskuseta kuni 15 sekundi parandada. H. Kolehmaise tagajärjed olid võetud vaheaegadena 5 miili jooksus.

24. jaanuaril parandas Nurmi 2000 yardi ilmarekordi 5.04,4 peale.

Ritola tõuseb Nurmi vääriliseks.

Nurmi 5000 mtr. rekord purustatud.

25. jaanuaril jooksis Ritola New-Yorgis 5000 mtr. 14.39,4, mis tervelt 5,2 sek. parem Nurmi poolt 6. jaanuaril püstitatud rekordist. Asjatundjad arvavad, et Ritola praegu oma elu parimas vormis ja täielikult Nurmi vääriline sel maal. Oodatakse põnevusega Nurmi-Ritola kaksikvõistlust, kus üllatused ja ilma-rekordi uus purunemine võimalik.

Ritola hakkab Nurmit varju jätma.

Millrose A. C. võistlustel 26. jaanuaril ütles Nurmi enmast kõigi üllatuseks 3 ingl. miili jooksust ära ja jooksis ¾ ingl. miili. 3 miili (4827 mtr.) jooksus oli Villie Ritola seninägematus vormis ja lõpetas maa ilmarekordiga 14.04,0. Tagajärg on tervelt 14,2 sek. parem Nurmi poolt Madison Square Gardenis pandud ilmarekordist. Nurmi kõige parem saavutus välisrajal jookstes on 14.02,0, Helsingis läinud suvel pandud, mida siiski võrrelda ei saa Ritola rekordiga. Teine oli üliõpilasmeister Verne Booth, kes 300 yardi Ritolast maha jäi.

¾ ingl. miili (1207mtr.) jooksus pani Nurmi ilmarekordi ajaga 3.03,8, jättes Joie Ray 8 yardi maha. Ray ja Connolly vahel oli finishis äge võistlus. End. rekord oli Joie Ray nimel 3.05,0.

Nurmi esimene kaotus.

Handicap-võistlusel.

New Yorgis peetud 2000 yardi handicap-võistlusel kaotas Nurmi Gunnar Nilssonile 1 yardiga. Handicap oli 100 yardi. Nurmi aeg oli 5.00,8. Gunnar Nilsson on samuti soomlane.

Uus sise-ilmarekord kõrgushüppes.

26. jaanuaril Millrose A. C. sisevõistlustel hüppas olümpiavõitja Harold Osborne 1.98,8, mis uus sise-ilmarekord. Endine oli 1.96,3, ühiselt Browni ja Landoni oma.

Kuna sise- ja välis hüppe vahe on harilikult umbes 5 tšenti, võib Osborne'i praegu ka välisrekordi purustamise võimaliseks pidada.

Ameerika—Rootsi staadioni-võistlused

kergejõustikus tulevad juulikuus Stockholmis pidamisele. Ameerika saadab võistlustele oma kümme paremat meest, kuna truppi veel täiendavad sel ajal Euroopas viibivad Paddock ja Murchison.

Ville Ritola.

Nurmi kavatseb ½ miili ilmarekordi lüüa.

Nurmi on Ameerikas mõtet avaldanud, et ta eeloleval suvel ½ miili (804,5 mtr.) jooksus kavatseb ilmarekordi purustada. Senine ametlik ilmarekord on ½ miilis J. E. Meredithi nimel 1.52,2 ja 800 mtr-is samuti tema nimel 1.51,9. Nurmi tahab maa katta alla 1.50-ne. Esimese poolmaapeaks ta alla 54 ja teise alla 56 jooksma.

Tuntud Amerika treener Howard V. Valentine on Nurmi kavatsusi ajakirjanduses arvustanud ja teostavaiks pidanud. Ta arvab ka, et Nurmi vastava eritreeningu järele võib ka 400 mtr. alla 49 sek. jooksta.

Johnny Weissmüller on 25. jaan. Chicagos purustanud ilmarekordi 150 mt. vabaujumises ajaga 1:25,7. Senine rekord — samuti Weissmülleri oma, oli 1921. a. püstitatud ajaga 1.27,4.

Esimese järgu võõrastemajad
Tallinnas

„Kuld Lõvi“ „Peterburg“

Harju tän. nr. 40 Rataskaevu t. nr. 7

Kõnetr. 3-36 ja 18-40

Kõnetr. 244.

Numbritoad ainult reisijatele

Hinnad 300—1000 mk.

Leedu teated.

Kaunasest, 1. veebruaril. Ka leedulased ei ole pääsenud soojast talvest. Seltid on hakanud jälle uuesti jalgpalli mängima. KSK — Makkabi võistlesid resultaadiga 2:1, mõlemad väravad lõi S. Garbatshauskas. 25. jaan., mil kraadiklaas näitas 5 pügalat sooja, võistlesid meistermeeskond Kovas — LFLS resultaadiga 0:0. Kovase tsentrforvardiks oli nende internatsionaal väravavaht Baltshiuinas. Samal päeval pidasid Kovase ja Makkabi naiskonnad vabaõhu käes korvpalli võistlust. Mõlemad naiskonnad olid täies suvises dressis. Võitis M a k k a b i 6:5.

LFLS, kellel jalgpalliliiduga konflikt oli, on boikotist vabastatud. LFLS vabandas oma teguviisi ja on nüüd läitu jälle tagasi võetud.

S. G.

„Teivashüpe ei ole mingi hüpe“

ütleb Charles Hoff.

Harilikult jagatakse kergejõustik tuntud kolme jakku — jooksud, hüpped ja visked. Teivashüpe kuulub muudugi hüpete liiki seal. Kas see aga tegelikult nii on, selle üle võib palju vaielda. Mina eitan seda.

Paljude aastate eest oli teivashüpe tõesti hüpe. Siis hüpati tõelikult teivaga. Nüüd on aga teivashüpe läbi teinud pika arenemise ja tema hüppeiselo on kadunud. Nüüd jookstakse teivashüppes õhku. Mida paremini seda tehakse, seda suurem on hüpe.

Ma olen juba varem öelnud, et teivashüppe põhiprintsiip on pendelligutus. Keha viiakse sirgelt ripnevate kätega teiva abil ülesse. On arusaadav, et ärahüpe jalgadega ainult kahju toob saavutusele. Õhus jätkatakse ainult liuglevat jooksuhoogu ülespidi. Jooksuhoo tugevusest oleneb seega palju.

Võib ju muudugi juhtuda, et teivashüppajal ka andi hüpete peale on, milles ta teatud kõrgusele võib jõuda. Kuid see ei tõenda veel, et teivashüpe hüpe on. Paljud head kaugus- ja kõrgushüppajad ei saavuta teivas sellevastu midagi.

Ka kuulitõuge nõuab hüppevõimet, mida meie pea iga kuulitõukaja juures võime konstateerida, kuid kellegil ei tule meelega kuulitõuget hüppeks nimetada. Sest ka teivashüpe nõuab suurt kätetööd, nagu kuulitõugegi.

Minu arvates on teivashüppes kaaluvad hoopis teistsugused faktorid kui teistes hüpetes ja selle järeldus on, et teivashüpe peaks seisma kergejõustikus hoopis erialana.

Ameeriklased on instinktiivselt seda mõistnud. Nemad ei ütle kunagi „pole jump“, nagu inglased, vaid „pole vault“.

Mitmesugust.

Kehaharjutuste sunduslikkus üliõpilastele.

Thüringeni ülikool on vastu võtnud otsuse, et eksamitele lastakse ainult neid üliõpilasi, kes korralikult osa võtnud kehakultuuri harjutustest. Ainult invaliidid on sellest kohustusest vabastatud. Korralduse eesmärgiks on, et tuhanded üliõpilased oma keha eest mõistuse suuremaks edukus vääriliselt hoolt kannaks.

Sportlased on parimad sõbrad.

Norrländska Social-Demokraten kirjutab, et spordil on määratu tähtsus sõpruse ja lugupidamistunde istutamisel rahva ja rahvaste hulka. Kõige suuremad, siduvad sõprustund on arenevad meeste vahel noores põlves spordiväljal ja need kestavad läbi elu.

Õnnetu Inglismaa.

„Weekly Dispatch“ kurdab, et inglased viimastel aastatel on kaotanud kõik oma suuremad võistlused tema praeguste või endiste asumaade vastu. Nii on Inglismaa kaotanud ilmasõia järel kõik oma kriketivõistlused Austraaliale, samuti kõik kergejõustiku võistlused, kolme ala välja arvates, edasi ilnameistri võistlused poksis, kõik rugbyvõistlused Uue-Meremaale, golfi-, tennise-, polo- ja sõudevõistlused Ameerikale.

E. Spordilehe maleosakond.

Tallinna Eesti Maleseltsi häälekandja.

Tegev toimetaja J. Türrn.

Nr. 5 (11), 4. veebruaril 1925. a.

Ringvaade.

Tallinn. TEMS'i turniiri 1 klassis on järgmised mängud lõpule viidud: (0) Friedemann — Türrn (1), (0) Raudvere — Rinne (1), (1) Lemba — Israel (0), (0) Rinne — Türrn (1), (1) Feldt — Lemba (0), (1) Israel — Rinne (0), (1) Türrn — Raudvere (0).

Peahuvi koondus mängule Rinne—Türrn. Avang mõõdus 7 käiguri nii nagu enne tihti mängitud, siis, lüües vaenlase etturi, pani valge oma ratsu sõõdaks, mille vastuvõtmisel oleks must lipu kaotanud. Kuid see kõik osutus musta õigel mängimisel veana, mis võimaldas mustale pealungil võrdsete jõudude juures. Pealungil nõrgestamiseks kahis (ohverdas) valge etturi. Must võitis pärastpoole veel teise etturi ja avas lõpuks uuendatud pealungil vastase kuninga peale, mis sundis vastast alla andma.

Helsingi. Turniir meister Apscheneeki osavõtul, kes oma mängud enne Tallinnasse tulekut sooritas, kuna teised veel mängima jäid, on järgnevalt lõppenud: 1. E. Malmberg 9½ p., 2. Fr. Apscheneek 9 p., 3. E. Tanner 3 p., 4. J. Rahm 6½ p., 5. A. Pykonen 6 p., 6.—8. A. Kandolin, A. Olenius ja A. Rautonen 5 p., 9. M. Gröning 4½ p., 10. ja 11. J. Säänti ja J. Terho (kes 6 mängu sooritamata jättis) 3 p., 12. G. Jansson 2 p.

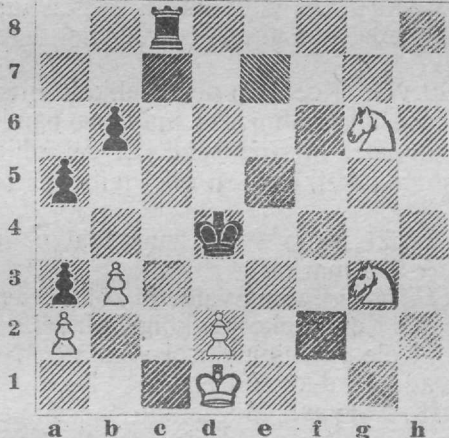
Sel puhul olgu tähendatud, et turniiri võitja Malmberg sai mõõdunud aastal Tallinn—Helsingi linnadevõistlusel Eesti meister Rinne käest lüüa. Ka Rahm, Kandolin ja Terho on meie mängijatele tuntud.

Venemaa. Bogoljubov võitis Romanovski vastu +5, —1, =6.

Ülesanne nr. 9.

A. Troitzky.

Must: Kd4, Vc8, Ea3, a5, b6 (5).

Valge: Kd1, Rg3 ja g6, Ea2, b3, d2 (6).

Võit.

Lahenduse eest 3 punkti.

Amatööri võistluskulude arve.

Pariisi L'Auto toob arve, mida üks noor Prantsuse amatöör, peale Inglise-Prantsuse rugbymaavõistlust, Twickenhamis, oma liidule esitanud:

postkaardid	77.20 fr.
postmargid	12.75 „
mõtted enne võistlust	241.30 „
väiks. väljamine. hotellis	123.— „
8 kaotatud päeva	800.— „
	1.244.25 fr.,

s. o. 25.000 m. ümber! Meie olude kohta tundub see pöörasena.

Kui pika maa katab tennismängija võistlusel?

Inglismaal on selgitatud küsimust, kui pika maa katab tennismängija ühe mängu kohta ja kui suur on ta poolt tehtavate löökide arv. Küsimuse lahendusel võeti andmete saamise aluseks keskpärane mängija, kes ka volleylööke tarvitab. Selgus, et mängija 5-setilises matshis katkis 4400 meetri ümber ja tegi ligi 750 löökki.

Lahendused.

Ülesanne nr. 5. —1. Lf8 —e8.

Teiste käikudega ülesanne ei lahendu. 1. Ob4 peale järgneb näiteks Kb6; käikude 1. d8L, 1. Ld8, 1. Le7, 1. V:f6, 1. Lb8 peale järgneb 1. ...c7:d6; 1. d8R peale —1... Kd7.

Lahendusvõistlus.

Kolmekuulisele „maratoni-lahendamisele“ on 72 võistlejat starti ilmnud. 28-ks jaanuariks s.a. saavutasid 62 nendest esimese edupunkti, õieti lahendades ülesande nr 5. Nende nimed tähestiku järjes:

E. Anderson, Vö; Arnim, P; J. Gründorf, T; A. Gustavson, Vi; „Herbert“, Tr; R. Hollmann, T; R. Hussar, Vö; A. Hüvar, Tr; G. Ipsberg; A. Jakobson, Tr; V. Jürgens, Tr; J. Kaad, Nö; J. Kangur, P; A. Karukäpp, T; H. Kase, mets, T; Osv. Kasemets, T; R. Keres, Tr; E. Kink, Tr; V. Kirshfelt, P; K. Kivi, Nö; S. Kloassen, Vö; E. Känd, T; E. Kärk, T; E. Laasi, T; Ch. Lasn, T; J. Leesment, T; B. Lindqvist, T; El. Martinson, Tr; R. Meyer, T; A. Mikkelsen, Tr; E. Muru, Tr; H. Nömmik, T; K. Nõu, T; A. Pachel, T; A. Piilmann, T; R. Pits, Lm; J. Pokats, N; V. Puust, P; R. Pälling, T; E. Pärn, T; R. Pärnpuu, T; E. Pääsuke, Tr; R. Rikken, So; A. Roos, T; A. Seeberg, T; A. Shukovski, Nö; E. Sirk, P; F. Sommer, T; J. Tikk, Tr; O. Tirbe, T; H. Tombach, T; M. Tõus, Vi; K. Uetoa, T; H. Uttopärt, P; E. Uibopuu, T; J. V. Tr; R. Valberg, I; A. Varet; E. Veermann, Pe; R. Vessmann, T; M. Villemson, P.

Lahendasid ka E. L. ja L. S. (Tartust) kuid et nende lahendused ka välispidisel täiesti sarnased, siis saavad nad ka he peale ühe punkti.

Märkus: Perekonna nime järel tähed tähendavad: Lm=Läänemaalt, N=Narvast, Nö=Nömmelt, Pe=Peetrist, P=Pärnust, R=Rakverest, S=Sindist, So=Simpast, T=Tallinnast, Tr=Tartust, Vi=Viiljandist, Vö=Võrust.

Meile kirjutatakse:

„Siinjuures avaldan oma head meelt ja suurt poolehoidu selle üle, et ka kõrgem vaimline sport on Eesti Spordilehes aset leidnud! M. V. Pärnus.“

Kirjavastused.

E. L., Tallinnas. Võistluste korralduse üle võite teateid saada Tallinna Eesti Maleseltsist. A. J. Tartus. Tänu ülesannete eest.

Ed. RADIUS' e
kullasepa äri
Sauna tänav nr. 1.

Soovitab igasuguseid spordivõistluste auhinde, serviise ja muid kuld- ja hõbeasju.

Spordiäri
Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Poks.

10 parimat poksijat.

Kuulsa Ameerika poksipromootööri Tex Rickardi arvamise järel on praegused 10 ilma parimat raskekaalu poksijat: 1. Jack Dempsey, Ameerika; 2. Harry Wills, Ameerika; 3. Tom Gibbons, Ameerika; 4. Charley Weinart, Ameerika; 5. Quintin Romero, Tshiili; 6. Jack Renault, Ameerika; 7. Luis Firpo, Argentiina; 8. George Godfrey, Ameerika; 9. Jim Maloney, Ameerika; 10. Erimio Spalla, Itaalia.

Huvitav on, et Tex Rickard kuulsa Georges Carpentier'ga enam sugugi ei arvesta.

Euroopa esivõistlusi poks

(asjaajamastajatele) kavatakse korraldada Rootsi poksiliit 11.—15. mail Stokholmis.

Norra-Rootsi poksi-maavõistluse

on võitnud Norra. Kaheksast matshist omandas küll kumbki maa 4 võitu, kuid võistlustingimuste järel oli otsustavaks raskekaal, kus Norra ilmameister O. von Porat Perssoni löi. Seega on Norra juba kolmandat korda võitnud maavõistluse.

Poksiõpetus Ameerika naiskoolides.

Hulgas New-Yorgi algkoolide vanemates klassides on kavasse võetud poksiõpetus tütarlastele. Neile õpetatakse kaitsemist, pealetungi ja varjupoksi. Õppuse läbitegemisel seatakse tüdrukuid üksteise vastu väikesteks võistlusteks. Poks ei ole tütarlaste koolides sunduslik õppeala, kuid selle peale vaatamata on tung poksiõppusele suur.

Kaks lõbusat lookest poksi-meistritega.

Johnny Dundee, end. sulgkaalu ilmameister poks, läis teatavasti hiljuti Roomas. Sel puhul kõneldakse järgmist: „Visiidil ühte Rooma muuseumi näidati ilmameistrile üht Rafaeli maali. „Vaadake, Johnny, see suur kunstnik oli samuti itaallane nagu Teiegi!“ Poksija mõtles momendi ja ütles siis: „Miks, pagan võtku, ta Itaaliasse jäi, selle asemel, et minna Ameerikasse, kus üks hea maaler teenib kergelt 12 dollarit päevas?“

Hulk aastaid tagasi — kirjutab L'Auto — külastas neeger Johnson Pariisi. Johnson oli sel ajal kui kõigi kaalude maailmameister poks oma kuulsuse seniidil. Loomulikult tekkis Johnsonil soov Pariisis vaadata ka Napoleoni hauda. Johnson jäi hauda ees tükiaks ajaks mõttesse, kuna ta saatja pilkalt ja laialt kõneles Austerlitz'i võitja suurtegedest. Kui kõneleja oli lõpetanud, lausus Johnson talle omase vaikse otsekohesusega Napoleoni kohta: „Ka tema oli üks suur mees!“

Johnny Dundee, kes võistluskontrakti peale vaatamata Pariisist Ameerikasse tagasi sõitis ja Pariisis võistluse Fred Bretonnelli vastu pidamata jättis, on Prantsuse poksi liidu poolt diskvalifitseeritud. See diskvalifikatsioon on maksvalks tunnustatud Ameerika Ühisriikide 17-ne osariigi poksikomisjoni poolt. Seda otsust ei ole veel omaks võtnud New-York ja Massachusetts.

Juhatused ja teated.

C. A. Leib, Kanepis: Missugustel tingimistel võetakse spordiseltsidesse liikmeid vastu, kas on tarvis sisseastumisel ka mingid katseid sooritada, näit. tõstmises, hüpetes, jooksus jne.?

— Ei ole tarvis. Eriksuna on ainult Tallinna atleetklubi, kus 100 kilogrammi ülestõukamist kahe käega nõutakse.

Seesama: Kas võib spordi esivõistlustel isik esineda, kes ühegi spordiseltsi liige ei ole.

— Ei või. Keeld on peaaesjalikult elukutselikkuse ärahoidmiseks maksima pandud.

Seesama: Missuguseid E. Spordilehe endisi aastakäikusid on veel talituses saadaval?

— Kõiki peale 1920. aastakäigu, hinnaga à 500 marka.

D. U., K-e: Palun avaldada kõiki praegupüüvaid Eesti rekorde kõigil aladel?

— Ei ole ruumipuudusel võimalik. Need ilmuvad spordikalendris.

G. H., Narvas: Missugune spordiõpetus on kõige kohasem jooksude harjutamiseks?

— Eesti keeles ilmunud L. Pihtkala „Spordiõpetus“ on hea küllalt. Soovitada võib ka saksa keelset G. W. Ambergeri

„Der Lauf“, mis laiemas ulatuses ainet käsitleb.

Paul Vahi, Alatskivil: Alatskivil on tekkinud Noorsoo kasvatuseltsi juure spordi osakond, kust võib saada spordiosakonna normaal kodukorra kavandi?

— Normaali kodukorra kavandid ei ole praegu saadaval, kuid kevadeks töötatakse see spordi keskliidu poolt välja. Spordiseltsi normaal põhikirja võite leida Eesti spordikalendris nr. 3.

Staar, siin: Kuidas vähendada üleliigset rasva kehal?

— Sportimisega. Alata jalutuskäikude ja koduvõimlemisega, kuni viimaks jooksule võib üle minna. Ka ujumine on hea abinõu.

K. R-nn, siin: Mis on jalgpalliliit talve jooksul teinud meie jalgpalliklassi tõstmiseks, et suvel jälle üks „saun“ teisele ei järgneks?

— Meie teada mitte midagi — „loodab Looja peale“.

V. K-s, Tartus: Miks ei ole E. Spordileht käsitanud kultuurkapitaali küsimust lehe veergudel, sportlaste huvisid sel puhul kaitsnud?

— Toimetuse on seda üldise ajakirjanduse veergudel teinud, kus sel enam kaalu. Etteheideteks ei ole praegu mingit põhjust.

Toimetusele saadetud kirjandus.

K. Hintzer, Võimlemis-seisakute ja harjutuste tabelid ühes seletuskirjaga. Postimehe kirjastus. Hind 350 marka.

Peale rea võimlemisõpetuste on nüüd K. Hintzeri poolt ilmunud võimlemis-seisakute ja harjutuste tabelid, mis selgitava ja tarvilise täiendusena eelmistele tunduvad. 12 heal paberil ja selget 56×70 sm. suurus tabelit, märkuste ja erilise seletuskirjaga varustatud, kujutavad näitlikult võimlemise õigeid ja valeseisakuid, mille üle meil tihti ikka teadmatuses ollakse ja eksitakse. Harjutused tugevad peaaesjalikult Rootsi pädaoogilisele võimlemisele, mis meil soovitatavama süsteemina on tunnustatud.

Tabelid on kokku seatud samasuguste prof. med. F. A. Schmidti tabelite järele ja oludekohaselt täiendatud. Tabelid on ette nähtud võimlemis-saalide ja klasside seinete väljapanemiseks, milleks nad otstarbekohased.

Peale tarvitamise koolides, kus see endastimõistetav, tuleb neid soovitada tarvitamiseks ka spordiseltsidele.

O.-ü. „ESTO“

Pikk tänav 47 TALLINNAS Kõnetraat 10-02
Suurem spordiäri Eestis.

Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel täielikumas väljavalikus ja tuntud headuses, spordikirjandust ja Eesti paremate sportlaste ülesvõtteid.

A.-S. BALTI SPORDIRIISTADE VABRIK

Asutatud 1913. a.

Telefon 1-87 ja 6-02. TARTUS, Aurulaeva tän. nr. 1.

TALVISEKS HOOAJAKS suures valikus:

Suusad mitmesugused. Hockey kepid, Spordi kelgud. Uisud ja nende osad.
Jahisusad. pallid ja saapad. Suusk-kelgud. Uisu saapad
Suusa saapad. Hockey kepid noortele. Laste kelgud ja saanid. ja rihmad.

Meie vabriku saadused on kõige odavamad ja nad on kõige paremad.
Piitidega hinnakirjad kõigile soovijatele saadetakse maksuta.

Esitaja Tallinnas: O/ü. „ESTO“, Pikk tän. 47. Telefon 10-02.

SUUR LADU

kirjutusmaterjali- ja kantseleitarbeasju

PHILIPP SCHAEFER

Tallinn, Harju tän. 21. — Kõnetr. 12-12.

Ainumüük Eestis:

„UNDERWOOD“ kirjutus-

masinad

„DALTON“

arve-

masinad

„LIPSIA“

„HANNOVERA“

„MERIVAARA“ Soome tulekindlad

rahakapid

„MONAX“ paljundamisaparaadid.